

Droga na dworzec dla uczestników spaceru nigdy już nie będzie taka sama

Data publikacji: 4.11.2021 9:14

W sobotę poprzedzającą dzień Wszystkich Świętych (30.10) chętni mogli wziąć udział w spacerze po nieistniejących cieszyńskich nekropoliach. Spacer zatytułowany „Cieszyński Danse Macabre” poprowadził Władysław Michał Żagan.

□
- Niektóre z nich przypominają o sobie fragmentami omszonych nagrobków... Po innych nie zostało śladu... Jednak pod chodnikami, którymi spacerujemy na co dzień, nadal znajdują się ludzkie szczątki, należące do osób związanych z historią tego miasta... - mówi Władysław Michał Żagan o najstarszych cieszyńskich cmentarzach.

Żagan odkrył przed uczestnikami spaceru rąbka mrocznych tajemnic przeszłości. Mówił zarówno o faktach historycznych, o których można znaleźć informacje w istniejących publikacjach, jak i o ciekawostkach będących owocem jego osobistych dociekań i kwerend w archiwalnych źródłach.

Po tym, jak wskazał uczestnikom spaceru dawne miejsca pochówków, miejsca, gdzie pod ziemią czy chodnikiem, po których stąpamy na co dzień, nadal spoczywają ludzkie szczątki, droga na dworzec i kilka innych tras po Cieszynie dla uczestników spaceru nigdy już nie będzie taka sama.

Iluz z nas bowiem dotychczas skracając sobie drogę przez Park Świętej Trójcy zdawało sobie sprawę, że idzie przez cmentarz? A czy nawet, jeśli zwróciliśmy uwagę na zachowane przy murze kilka zabytkowych nagrobków, to przyszło nam do głowy, że ciała tutaj pochowanych ludzi nadal spoczywają pod parkowymi alejkami i chodnikami? Gdy dodamy do tego fakt, że kości jednego z najbardziej zasłużonych dla miasta działaczy – Leopolda Szersznika prawdopodobnie spłynęły podczas ulewy, jaka nastąpiła w czasie remontu ulicy Jana Michejdy, w dół... - Człowiek, który założył najstarsze publiczne muzeum w Polsce, czyli Muzeum Śląska Cieszyńskiego, który ufundował Bibliotekę Szersznika znajdującą się dzisiaj w Książnicy Cieszyńskiej nie posiada miejsca, w którym można by go upamiętnić – zauważył Żagan. - Irenie French z Muzeum Śląska Cieszyńskiego udało się ustalić na podstawie konfrontacji archiwalnych fotografii ze wspomnieniami uczniów Szersznika miejsce, w którym prawdopodobnie znajdował się grób Szersznika (pod chodnikiem w okolicach obecnej latarni) – mówi Żagan. Stwierdza jednak, że najprawdopodobniej kości Szersznika na ustalonym miejscu, gdzie był jego grób nie ma, gdyż spłynęły wraz z innymi kośćmi w dół ulicy podczas wspomnianej ulewy.

Żagan wyjaśnił też, że nawet gdy zachowały się nagrobki, to nie zawsze jest możliwe ustalić, kto jest w nich pochowany. A to za sprawą tego, iż po II wojnie światowej wydano ustawę na mocy której należało zlikwidować wszystkie napisy w przestrzeni publicznej będące w innych językach, niż język polski. A że historia Cieszyna mocno związana jest z językiem niemieckim, to napisy na zabytkowych nagrobkach skuto. - Tam gdzie zachował się herb, to po herbie można było zidentyfikować rodzinę, a z ksiąg parafialnych ustalić, kto tu leży. Dzięki zdjęciom znajdującym się w Muzeum można było ustalić część epitafiów, z których na mocy ustawy skuto wszystkie napisy w językach innym niż polski – opowiadał Żagan.

Kolejnym odkryciem Żagana jest fakt, iż schody do Kościoła Świętej Trójcy zrobione zostały z... płyt nagrobnych. Na szczęście chodzi o schody do dziś stanowiącego boczne wejście do świątyni, nie deptany więc zbyt często po zabytkowych płytach nagrobnych z porośniętymi mchem śladami szlacheckich herbów.

Spacer zakończył się w kościele św. Marii Magdaleny, gdzie po raz kolejny okazało się, że śmierć zrównuje wszystkie stany. Nawet Piastów nie ominął taki los. W kryptach kościoła Marii Magdaleny, gdzie chowano cieszyńskich książąt, do jednego grobu zsypano kości ośmiu osób. Jedynie w przypadku szkieletu Noszaka znaleziono kości ułożone naturalnie co oznacza, że przez setki lat plądrowania jego ciała nie ruszono. Inni nie mieli po śmierci tyle szczęścia. W czasie wojen szwedzkich metalowe trumny przetopiono na kule armatnie, którymi ostrzeliwano Cieszyński zamek,

a kości zsypano do jednej zbiorowej mogiły.

(indi)